

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 25P/101/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6424202148
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Antal
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2024:6424202148.2

Uznesenie

Okresný súd Žiar nad Hronom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako rodičia, t. č. Nemocnica Agel Žiar nad Hronom, dieťa rodičov - matka C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX E. F. G., otec D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX E. F. G., o podnete Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a ě u j e neodkladné opatrenie, ktorým dočasne o d n í m a mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, z osobnej starostlivosti matky C. D., nar. XX.XX.XXXX a otca D. B., nar. XX.XX.XXXX, a dočasne ho odovzdáva do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Martin, so sídlom Hviezdoslavova 62, 036 01 Martin.

II. Toto neodkladné opatrenie trvá až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

o d ō v o d n e n i e :

1. Dňa 09.07.2024 bol Okresnému súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „súd“) doručený podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom (ďalej len „ÚPSVaR“), na začatie konania vo veci nariadenia výchovného opatrenia a nariadenia neodkladného opatrenia nad maloletým dieťaťom A. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorým žiadal, aby súd dočasne odňal mal. A. zo starostlivosti rodičov a za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov mal. dieťaťa mu nariadil pobyt a zveril ho do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Martin, Hviezdoslavova 62, 036 01 Martin na dobu najdlhšie šesť mesiacov, počnúc dňom vykonateľnosti rozhodnutia. Výživné žiadal neupravovať. Zároveň nariadením neodkladného opatrenia žiadal, aby súd nariadil matke a otcovi mal. A. odovzdať do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Martin, Hviezdoslavova 62, 036 01 Martin.

2. ÚPSVaR svoj podnet odôvodnil tým, že „mal. A. je narodený mimo manželstva. Jeho rodičmi sú C. D., 06.01.1986, trvale bytom E. F. G., t. č. bytom A. H. XX, E. F. G. a D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F. G., t. č. bytom A. H. XX, E. F. G..

Zo vzťahu rodičov pochádzajú ďalšie tri deti B. – t. č. už plnoletá I., nar. XX.XX.XXXX, t. č. už plnoletá G., nar. XX.XX.XXXX a mal. C., nar. XX.XX.XXXX, ktoré boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti matkinej matky I. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. A. H. XX/XX, E. F. G..

Matka má ďalšiu mal. dcéru K. D., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je umiestnená v CDR Prievidza.

Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5P/18/2014-17, zo dňa 26.03.2014, p.p.l. dňa 29.04.2024 bol mal. A. zverený do osobnej starostlivosti matky. Otec bol zaviazaný vyživovacou povinnosťou. Od tohto obdobia je rodina v evidencii úradu.

Matka je invalidná dôchodkyňa a poberá dôchodok vo výške 150 €. Je poberateľkou prídavku na mal. dieťa vo výške 60 €, opatrovateľského príspevku na mal. A. vo výške 525,65 €, ktorý jej však bol pre dlhodobú hospitalizáciu maloletého, z dôvodu zanedbania starostlivosti pozastavený. Otec maloletého je nezamestnaný.

Mal. A. je dieťa s viacerými diagnózami. Hneď po narodení bol pre komplikovaný zdravotný stav preložený na neonatologické oddelenie, neskôr bol prijatý na pediatrické oddelenie žiarskej nemocnice.

Maloletý bol striedavo v starostlivosti matky a hospitalizovaný v miestnej nemocnici pre komplikácie. Od narodenia trpí detskou mozgovou obrnou, je imobilný. Ide o chronické ochorenie, s nepriaznivou prognózou. Je dlhodobo sledovaný na pľúcnej ambulancii DFNSP v Banskej Bystrici. Má zavedený vývod do žalúdka (PEG), cez ktorý mu je podávaná tekutá strava. Je tiež v sledovaní neurológa, gastroológa, ortopéda, alergológa, chirurga. Má kortikoidnú inhalačnú liečbu. Často prekonáva infekty. Je preto dôležité, aby sa zdržiaval v hygienicky nezávadnom prostredí. Mal. A. neverbalizuje, na zvuky reaguje, je nevzdelávateľný. Vo vývine neprospeje pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

Rodičia žijú s mal. dieťaťom v jednoizbovom nájomnom byte. V minulosti opakovane ukončovali a obnovovali svoj vzťah. Starostlivosť o mal. syna bola dlhodobo prevažne ma matke, ktorej vypomáhala stará matka. V súčasnosti rodičia žijú v spoločnej domácnosti, avšak spolužitie je problematické. Objavujú sa nezhody, konflikty, hádky, požívanie alkoholu a pod. Matka je vo veciach, týkajúcich sa právnych úkonov, pozbavená práv súdnym rozhodnutím (opatrovníčka je jej matka I. D.).

Mal. A. potrebuje stabilné, pokojné zázemie, s dôrazom na zabezpečovanie celodennej starostlivosti a ošetrovania. Matke so starostlivosťou o maloletého vypomáha stará matka, avšak sama má zverenú do náhradnej osobnej starostlivosti mal. vnučku a mal. pravnučku, čím sa obmedzujú jej možnosti v tomto smere a nie je schopná zabezpečiť starostlivosť aj o ťažko chorého vnuka.

Mal. A. je dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím, vyžaduje 24-hodinovú zvýšenú opateru a starostlivosť. Túto matka, vzhľadom na celkovú rodinnú situáciu a jej anamnézu, ako ani nikto iný z rodiny, nie je schopný plnohodnotne zabezpečiť.

Vzhľadom ku komplikovanému zdravotnému stavu maloletého je rodina dlhodobo úradom monitorovaná za súčinnosti ošetrojúcej lekárky maloletého A. L. M., ktorá sa priebežne vyjadrovala k úrovni zabezpečovania zdravotnej starostlivosti o maloletého zo strany rodičov. Matka v minulosti spolupracovala s lekármi a snažila riadiť pokynmi lekárov, najmä s pomocou starej matky maloletého. A. M. dlhodobo vyjadrovala spokojnosť so zabezpečovaním starostlivosti o maloletého. Časom však začala vyjadrovať isté námietky a v máji 2023 odporučila zváženie ústavnej starostlivosti, z dôvodu podozrenia zo zanedbania zdravotnej starostlivosti o dieťa. Mal. A. bol na odporúčanie A. M. v máji 2023 opakovane hospitalizovaný na pediatrickom oddelení v Nemocnici AgeI v Žiari nad Hronom pre opakované hematémzy, kde je hospitalizovaný doteraz.

Nemocnica sa v júni 2024 na úrad obrátila zo žiadosťou o riešenie ďalšej starostlivosti o maloletého, nakoľko sa jeho stav zastabilizoval a už si nevyžaduje hospitalizáciu v nemocničnom zariadení, avšak je pre neho nevyhnutné zabezpečiť zariadenie, poskytujúce špecializovanú starostlivosť. Návrat do domácej starostlivosti nemocnica vylúčila.

Úrad oslovil zariadenia, pričom CDR Martin vyslovilo súhlas s jeho prijatím. Nemocnica úrad písomne požiadala o riešenie situácie (príloha 1).

U mal. A. je prioritou zabezpečiť mu špeciálnu lekársku starostlivosť a opateru. Vzhľadom na celkovú rodinnú situáciu, spolužitie rodičov, ako aj ich mentálnu a sociálnu úroveň, sa javí ako rizikové a život ohrozujúce, ponechať ho v ich osobnej starostlivosti v prípade ukončenia hospitalizácie. Zdravotný stav mal. A. je dlhodobo nepriaznivý, vážny, je odkázaný na pomoc a opateru. Nie je predpoklad, že by sa jeho stav zlepšil, prognóza je nepriaznivá. Lekári aktuálne neodporúčajú jeho návrat do prirodzeného rodinného prostredia. Z uvedených dôvodov je nutné pristúpiť k nariadeniu ústavnej starostlivosti.

V nadväznosti na vyššie uvedené sme sprostredkovali mal. A. umiestnenie do Centra pre deti a rodiny, Hviezdoslavova 62, 036 01 Martin.“

3. ÚPSVaR k svojmu podnetu pripojil správu centra zo dňa 20.06.2024; lekársku správu mal. A. zo dňa 26.05.2023; lekársky nález zo dňa 07.06.2024; emailová komunikácia.

4. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

5. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne

osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

8. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

9. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

10. Podľa § 333 CSP, neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

11. Podľa § 334 CSP, súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

12. Podľa § 367 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

13. Podľa § 367 ods. 2 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

14. Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

15. Podľa článku 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečia a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

16. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

17. Účelom neodkladného opatrenia je ochrana ohrozeného záujmu maloletého dieťaťa. V konaniach vo veci starostlivosti súdu o maloletých sa kladie prísny dôraz na ochranu záujmov dieťaťa. Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a najvyšším princípom výkonu rodičovských práv a povinností. Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Všetky súdne a správne rozhodnutia týkajúce sa detí majú demonštrovať, že najlepší záujem dieťaťa je ich prvoradým hľadiskom. Článok 3 odsek 1 Dohovoru o právach dieťaťa zaručuje dieťaťu právo na posúdenie jeho najlepších záujmov a ich prvoradé zohľadnenie pri akýchkoľvek krokoch alebo rozhodnutiach, ktoré sa ho týkajú.

18. V mimosporových konaniach možno neodkladné opatrenie nariadiť aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem, za ktorý vo veciach osobnej starostlivosti o maloleté dieťa možno považovať záujem maloletého dieťaťa.

19. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia, resp. pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, sa dokazovanie nevykonáva. Dokazovanie má v tomto prípade charakter tzv. osvedčovania, keď skutočnosti uvedené v návrhu alebo, ktoré sú súdu zrejmé, keď nariaďuje neodkladné opatrenie,

splňajú atribúty vysokej miery pravdepodobnosti. Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť aj bez výsluchu účastníkov, bez ich vyjadrení, ako aj bez nariadenia pojednávania. Ustanovenie § 325 ods. 1 CSP vymedzuje, že neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Na prípad úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu je potrebné aplikovať predpoklad nariadenia neodkladného opatrenia spočívajúci v potrebe bezodkladne upraviť pomery. Pomery, ktoré majú byť neodkladným opatrením upravené, musia mať vždy povahu právnych vzťahov. Regulácia faktických pomerov je z povahy veci vylúčená. Právne pomery a ich relevanciu posudzuje súd vždy v čase vydania rozhodnutia. Potreba ich úpravy musí byť bezodkladná, čo zahŕňa aj prvok naliehavosti a nevyhnutnosti. Samotný atribút bezodkladnosti však bez ďalšieho neznamena, že ide o akútny a jednorazový stav. Potreba upraviť pomery môže byť bezodkladná a pretrvávať aj po určité dlhšie časové obdobie. Reálne vyhodnotenie potreby bezodkladne upraviť pomery je otázkou voľnej úvahy súdu. Neodkladné opatrenie bude spravidla opodstatnené, ak dochádza k porušovaniu alebo ohrozovaniu práv a oprávnených záujmov účastníka konania.

20. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností súd dospel k záveru, že podnet na nariadenie neodkladného opatrenia ÚPSVaR je dôvodný vzhľadom na aktuálnu situáciu na strane mal. A.. Z podnetu mal súd osvedčené, že mal. A. je dieťa s viacerými diagnózami. Hneď po narodení bol pre komplikovaný zdravotný stav preložený na neonatologické oddelenie, neskôr bol prijatý na pediatrické oddelenie žiarskej nemocnice. Mal. A. je dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím, vyžaduje 24-hodinovú zvýšenú opateru a starostlivosť. Túto matka, vzhľadom na celkovú rodinnú situáciu a jej anamnézu, ako ani nikto iný z rodiny, nie je schopný plnohodnotne zabezpečiť. Mal. A. potrebuje stabilné, pokojné zázemie, s dôrazom na zabezpečovanie celodennej starostlivosti a ošetrovania. Matke so starostlivosťou o maloletého vypomáha stará matka, avšak sama má zverenú do náhradnej osobnej starostlivosti mal. vnučku a mal. pravnučku, čím sa obmedzujú jej možnosti v tomto smere a nie je schopná zabezpečiť starostlivosť aj o ťažko chorého vnuka. Za účelom zabezpečenia odbornej pomoci mal. A. pod dohľadom lekárov a kvalifikovaných pracovníkov, vrátane jeho vyňatia zo súčasného výchovného prostredia, je vhodné a účelné, aby bol dočasne umiestnený v centre pre deti a rodiny, ktoré dokáže dieťaťu poskytnúť adekvátnu odbornú pomoc zameranú okrem iného aj na liečebný režim, ktorý vzhľadom na svoj zdravotný stav vyžaduje. Súd má za to, že z uvedených dôvodov je preto v najlepšom záujme mal. A., aby bola nariadená dočasná úprava pomerov nariadením neodkladného opatrenia jeho umiestnením do starostlivosti centra pre deti a rodiny za účelom inštitucionálnej odbornej starostlivosti kde mu bude v prípade potreby poskytnutá odborná pomoc a starostlivosť. Súd má za to, že z uvedených dôvodov je preto v najlepšom záujme maloletého, aby bola nariadená dočasná úprava pomerov jeho umiestnením v Centra pre deti a rodiny A. za účelom zabezpečenia riadne starostlivosti, ktorá je t. č. vážne ohrozená.

21. Na základe vyššie uvedeného súd vyhovel návrhu a podľa § 367 ods. 1 CMP nariadil neodkladné opatrenie, ktorým mal. A. B. odovzdal do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Martin, so sídlom Hviezdoslavova 62, 036 01 Martin, počnúc dňom vykonateľnosti tohto uznesenia. Toto neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Žiline, a to v troch vyhotoveniach.

V odvolaní je potrebné uviesť, ktorému súdu je určené, spisovú značku súdneho konania, kto ho podal, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie musí byť podpísané, pričom rozsah v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozhodnutím, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku (z. č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti); ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým, iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj pri výkone rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní.

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj vtedy, ak z osobitného predpisu alebo z medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vyplýva vykonateľnosť dohody alebo verejnej listiny, ktorou bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.